

Erzsébetváros és vidéke.

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Arak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

**Megjelenik
minden vasárnap.**

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Reformáció.

Bocskay István erdélyi fejedelem.

(1604—1606.)

(Folytatása és vége.)

II. Bocskay István.

A kitörést formászerű előkészületek nem előzvének meg, Rudolf kormánya teljesen tájékozatlan és minisztereinek sejtelve sem volt róla, hogy a király egykori tanácsosa és híve, kinek oly döntő befolyása volt Erdély politikájának megváltoztatására Zsigmond fejedelem idejében, fog a mozgalom élére állani. Bocskay nem is vágyott e nagy szerepre, de belesodorták őt a hirtelen fejlődő események, midőn előbb csak önvédelemre kényszerítik őt, utóbb pedig reá erőszakolták a vezérséget.

A szabadságharcot, csekély jelentőségű, akkor mindennapi esemény indította meg; Bocskay levelezése Bethlen Gáborral Barbiani gróf Belgiojoso Jakab erdélyi helyettes parancsnok kezeibe került. A szenvedélyes és gyanakodó tábornok fölségsértésnek minősítvén a református főúr-

nak Bethlen Gáborral való összeköttetését, azonnal megtámadta Bocskay birtokait s elfoglalta Szent-Jóbot, de midőn Kereki ellen készült, a magyarságukat és reformált voltukat mindvégig megtagadni még sem tudó hajdúk elpártolták a német generálistól és megtámadva őt, megszalasztották. Barbiani Kassán akart menedéket keresni, de a templomuk elvétele miatt elkeseredett reformál lakosság nem bocsátotta be őt, míg a nyomában érkező Lippay Balázs hajdúhadnagyot szívesen látták s még inkább Bocskayt (1604. nov. 12.). E gyors siker nagy reményekkel töltvén el nemzetünket, a felsővidéki fő- és köznemesség önként csatlakozott a mozgalomhoz s Bocskay pártja annyira megerősödött, hogy osztrák és edelényi vereségei semmit se ártottak ügyének s az ellenük küldött Bástának Kassa sikertelen ostroma után be kellett érnie Eperjes hódolásával.

Az 1604—5-iki telet készülétekkel s alkudozásokkal tölték el az ellenfelek, de a királyi kormány penztelensége miatt hadsereget nem tudott szervezni, az álta-

lános bizalmatlanság pedig meghiusította alkudozásait, míg Bocskayhoz tódult a néps fölszólításait szívesen fogadták mindenhol, még Erdélyben is, és Udvarhelyszék, amely előbb Mihály vajda táborában harcolt, csatlakozott legelőször. Peldáját rövid idő múlva követte az egész székelység, majd a vármegyék, mire a két nemzet február 21-én Medgyesén kikiáltotta Erdély fejedelmének. A keleti részeknek ez önkéntes csatlakozása már előre biztosítván a mozgalom teljes sikerét, Bocskayt a magyar urak is megválasztották fejedelmüké Szerecsen április 20-án és törvénybe iktatták a kath. vallás és a két prot. vallásfelekezet teljes egyenjogúságát, szervezték a katonai és polgári kormányt, elrendelték a németektől megszállott Eperjes, Tokaj, Várad és Huszt ostromát, végül pedig csatlakozásra szólították föl az egész nemzetet.

Az 1605-iki hadviselés sorsa felől tehát senki sem táplálhatott kétségeket. A viharként száguldó magyarok szinte egyetlen rohammal foglalták el az egész országot a mai Horvátországot és néhány na-

TÁRCA.

Saint Louis az amerikai világkiállítás székhelye.

St Louis egyike az egyesült államok legnagyobb városainak. Hatvankét négyzetmérföldnyi (= 71 négyzet km.) beépített területtel, 21 mérföldnyi (33.8 km.) folyampartjával (Missisipi part) és közel egy milliónyi lakosságával nagyság szerint a negyedik helyen áll. Történelmi múltja egészen az 1764-ik évig nyúlik vissza. Ekkor alapított a „Louisiana“ prémkereskedő társaság feje a francia Pierre Laclède Liquest, néhány mérfölddel a Missonrinak Missisipibe való torkolata alatt, kereskedő állomásul. Ezerhétszázhatvannyolcban a spanyolok kezébe került, míg 1800-ban ismét a franciáké lett, kik az egészet egy óriás területtel együtt, a köztársaságnak adták el Gofferson Tamás idejében. Ennek emlékére, midőn St Louis végleg a köztársaság kezébe került, tartják a kiállítást.

A város francia eredetére most is nagyon sok előváros, régi családok, utcák, terek neve emlékeztet, mint például: Carondelet, Cabanne, Belle-fontaine, De Hodiament Chontean stb.

A németek körülbelül harmadrészét teszik a lakosságnak és nekik van legnagyobb részük St.

Louis iparának, kereskedelmének felvirágzásában. A polgár háborúban a németek tartották meg St. Louist a köztársaság birtokában.

St. Louis egyike Nyugat legnagyobb gyárvárosainak, bár ipara nem emelkedett és emelkedik oly gyorsan, mint pld: Chicagoé. A statisztika szerint St. Louis 1880-ban 114 millió dollár értékű árút produkált, 1890-hen 229 millió dollár értékűt, 1900-ban 234 millió értékűt, míg Chicago ugyanazon években 250, 665 és 889 millió dollár értékű árút mutatott fel. — Legfejlettebb ipar ágai a sőr és cipő gyártás, meg a dohány. A város sóripára, főleg német kezében van. Legnagyobb sórgyára van Busch Adolfnak; legelőkelőbb sórháza Tony Faust-nak a Broadway nevű városrészben, kinek osztrigái és teknőc csemegéi is világhírűek. A legfinomabb dohánytermékeket Drummond és Társa legnagyobb városi dohánygyára állítja elő; a legelegánsabb cipőket Brown Shoe és Társa készítik. A többi iparágak közül kiemelendők az irón, gép, vagon és butor gyártás, melynek termékeit a tengeren túlra viszik. St. Louis-ban legelőkelőbb, az öszvér, marha, prém és conserv kereskedés. St. louisi öszvérek vontatták az angol lövegeket a búr háborúban. Fizetett vadászok szállítják a prémeket a környék minden részéből, hogy aztán St. Luisban kidolgozva az egész világba szerteküldjék. A St. louis cukor termékeket egész Tokioig és Párisig szállítják.

Fényes bizonyosságát adja St. Louis kereskedelmi szívósságának és energiájának az ideki kiállítás alkalmával, amely terjedelem, fény és vonzóerő tekintetében a lehető legnagyobbak egyike lesz és magát a nagyszabású chicagói világkiállítást is messze fölül múlja. Alig lehet egyáltalában föltennünk, hogy a St. Louis világkiállítást valaha a föld valamelyik országa fölül tudná mulni. Ez a maga összes kiváló tulajdonságaival minden bizonynyal az egyetlen világkiállítások utolsója lesz és marad. Egy nemzet sem fogja célszerűnek tartani, hogy azt túlszárnyalja és utána elkövetkezik majd, a részleges világkiállítások aerája.

Művészet és tudomány tekintetében is nagy jelentőségű St. Louis nyugat Amerikában. A művészetek tekintetében első sorban az építészetet fejleszti tovább. Felhő kaparóinak művészi stílja messze meghaladja Chicagót. — Nem az emelet toronymagassága, hanem a homlokzatok díszítés és stilbeli szépsége az, ami St. Louis helyezi előtérbe. Az impozáns „Chemical Building“ a nagyszerű „Union Trust Building“ stb. a maguk nemében építészeti műremekeknek mondhatók. Kevésbé a stíljével, mint inkább órtási nagyságával emelkedik ki a vaspályaudvar, az ó 12 acre terjedelmű udvarával, 30 smpárjával; építése 6 1/2 millió dollárba került. Az öt óriás hid közül, melyek a Missonri és Missisipi fölött építettek, kiválik nagyságával, tömörségével és művészi szerkeztével a Missisipi Eado-hidja, mely-

gyobb vár kivételével s megdúlták Morvaország, Ausztria és Sziléziának jelentékeny részét is. S a dynastia családi birtokai mégis rokonszenveznek Bocskayval, mert ők is a szabadítót látják benne!

Bocskay redkivüli sikerei nagy hatást, gyakorolván a portára is, a szultán örömmel fogadta a követeit, szívesen teljesíté kívánságait s a budai vezérbasa november 10.-én fogadta őt és miután hűségre inté a rendeket, a Rákoson felövezte őt a szultántól küldött díszkarddal, jogart adott kezébe, fejére pedig koronát tett. Bocskay elfogadott minden ajándékot, csak a koronát nem, mert Magyarországnak van törvényes királya. E nyilatkozat legjobban jellemzi politikájának célját s nyilvánvalóvá teszi, hogy nem tört a király ellen, csak a kormány kezéből akarta kiragadni a hatalmat, hogy segíthessen hazájának romlott sorsán. S ez most módjában volt, mert a török biztosította őt egész Magyarország birtokában, az adót 10 évre elengedte, azutánra pedig 10.000 aranyra szállította le s elrendelte a három év alatt rabságba hurcolt magyarok szabadon bocsátását is.

Bocskay tehát ura volt egész Magyarországnak s a királyi kormány tehetetlenül állott vele szemben. Alkudozásokban kerestek menekvést s ettől Bocskay sohasem volt idegen.

A közvetítő hálátlan szerepét Illésházy vállalta magára; de csak ezer, meg ezer nehézség leküzdése után juthattak az alkudozások rendes mederbe, mert Rudolf kormányának végtelen bizalmatlansága, folytonos gyanakodása félt az egyenes úttól s a fejedelem háta mögött akart megbékélni a törökkel, hogy segítségével törhesse meg Bocskayt. A folytonos gyanakodás tette Mátyás főherceg helyzetét is bizonytalanná, annyira, hogy senki se

tekinthette őt a király valódi képviselőjének, helyettesének. Bocskay és Illésházy kitartása, finom diplomatiája mégis győzelmet aratott s az 1605. november 17-ikére Korponára hívott országgyűlés, bár Rudolf kormánya a lehető legmerevebben viselkedett, mégis abban a reményben oszlott szét, hogy a békét a következő évben mégis csak megkötik.

Létre jött csakugyan a bécsi béke 1606-ban, melynek értelmében Rudolf biztosította a szabad vallásgyakorlatot, megígéri, hogy a legközelebbi országgyűlés betölti a nádori széket s megbizzza Mátyás főherceget, hogy nádorral és magyar tanácsosokkal egyetértve, teljes hatalommal kormányozzon helyette s hogy a hivatalokra kizárólag magyarokat nevezzen ki, a jezsuitákat pedig száműzze. Bocskay birja Erdélyt, a részeket s Bereg, Ugocsa és Szathmár megyét, Tokaj várát, de utóbbiakat csak élte fogytaig, amidőn ismét visszaszállanak a koronára.

Utóbb a megkötött béke végrehajtása mégis akadályokba ütközött, mert Rudolf csak a kath. vallás sérelme nélkül akarta a kötést elismerni s érvényesítését megengedni. Hajszálon mult tehát, hogy a rendek nyíltan nem törtek ki. Csak Mátyásnak ismételt nyilatkozatai és csak külön oklevelei tudták lecsendesíteni őket.

„A bécsi békekötés korszakot alkotott a magyar közjog fejlődésében. Ismét országgá egyesítette a régi Magyarország nyugoti és keleti foszlányait és méltó arra, hogy az Aranybullával és az 1867-ik évi XII-ik t. cikkel együtt említettessék.“

A belső béke megszilárdulását nyomon követte a külső béke megkötése is, a zsvatorokié, melyben Magyarország oly hosszú idő óta ismét, mint önálló, független állam jelent meg a politikai világ előtt.

ben a széptan és a hasznosság szempontjai egymás előnyére egyesülnek. Két nagy egyetem és egész sora a kisebb kollegiumoknak és akadémiáknak szolgálja a tudományt és a város nagyobb színházait is egész bátran a műintézetekhez sorolhatjuk, ámbár amit nyújt annak, a nagyvárosi színpaddal szemben felállított irodalmi igényeknek alig felelnek meg.

A 230 templom közül tulajdonképen csak a nagy róm. kath. székesegyház érdemet említést, stílusának tisztasága és fensége, nagysága, miatt. A többi templom nagyon is viseli a hívők, szemlélők és építő mestereik gyarló ízlésének bélyegét.

Egyikét a legnagyobb szerű látnivalóknak nyújtja a „Sharon Garden“, az egész Únio leggazdagabban felszerelt és leghatalmasabb botanicus kertje. A városnak lépcsőzetesen emelkedő fekvése a Missisipi egy kanyarulatánál kiterjedt csatormahálózatot tesz lehetővé s ennek köszönheti a város kitünő egészségügyi viszonyait.

Ami az éghajlatot illeti, nyáron szinte tropicus hőség uralkodik St. Louisban 90—100 fok Fahrenheit (= 35—40 fok Celsius) árnyékban. E forróság a lég nedvességével kapcsolatban (a közeli folyó miatt) ugyan csak bagyasztólag, szinte bénítólag hat, nemesak az üzleti és ipari tevékenysége, hanem a társadalmi viszonyokra is. Legkellemesebb a tavasz és a nyár, a tél ellenben az ő utálatos hideg csövéseivel, kevés havazásával és csak kivételesen szigorú fagyjaival, a legkevesébbé

tűrhető St. Louisban, habár a hőmérséklet állandó enyhesége a társadalmi életet előmozdítja. Egész éven át szénfüstölfelhő lebeg a város felett, mely a városnak a folyó partján fekvő iparos-negyedéből kiemelkedő gyárkéményekből jön. Fehér festések, fehér ruhák csakhamar megsárgulnak a szabad ég alatt, ezért világos utcai ruhákat nem nagyon látunk St. Louisban.

A mindennapi élet St. Louisban nem drága. A lakás bérek nem magasak, azonban a folyótól távolodva rohamosan emelkednek. Az élelmi szerek u. m. halak, hús és gabonaneműek, melyeket 3 nagy piactéren óriás vásárcsarnokokban árulnak, a körülményekhez képest olcsók. — Néha mégis megdrágulnak és ezen év folyamán is hatalmas arányokban fognak emelkedni. A Missourinak tavalyi nagy áradása, mely a torkolat környékén a gabonát, zöldség és takarmány-félt elpusztította és hozzá még az ideai világhiállítás, a bizonyosan várható idegen forgalommal együtt, főokai lehetnek a jelenlegi és a még bekövetkező nagyobb drágaságnak.

Az óriás város igazgatása viszont oly méretetlenül olcsó, hogy pld. a felhajtandó községi adó a polgári vagyonállománynak csak 1 % -át teszi, ami a város gazdagságát tekintve (pusztán a 28 bank évi zárszámadásai 1200 millió dollárt mutatnak fel!) mindenkor épületes summácskát juttat a város pénzeszsákjába.

Ezt Bocskay fegyverei s a győzelem adta tekintélye és a nemzet egyetértése vívták ki.

Nagy munkájának eredményeit, dicsőségét nem élvezhette soká. 1606. december 29.-én jobblétre szenderült, még utolsó perceiben is hazájának érdekeivel, jólétével foglalkozva, egyetértésre intette nemzetét, kitartásra buzdította s kívánta, hogy Erdély fejedelmévé Hommonait válaszsák meg, hogy megóvják az országot, alkotmányát, jólétét, függetlenségét, melynek legerősebb támasza, tartaléka, az erdélyi független és szabad fejedelemség!

A történelem igazat adott neki.

KÜLÖNFÉLÉK.

Érettségi vizsgálat. Az erzsébetvárosi m. kir. állami főgimnáziumban 26 tanulót bocsátott a tanár testület szóbeli érettségire. Közölök jelenen érett 3, Jól érett 4, érett 14. Visszaútasított három hónapra 2; egész évre 3.

„Szózat“ új átdolgozásban. Dalos köreink egyik régen érzett hiányán segített Farkas Ödön, a midőn Egressy Bénének Vörösmartynk örök szép szövegére irt dallamát a költemény értelmi hangsulya szerint átdolgozta. A zene alaposabb művelői előtt általánosan ismert tény, hogy Egressy dús dallamgazdagsága mellett is kompozíciójának formai és különösen ritmikai tekintetben való felépítésénél a magyar prozódia szabályait nem méltatta kellő figyelmére. S éppen a „Szózat“ dallama az, melyben e hiányosságok oly mérvben nyilvánultak meg, hogy a különben fennségesen szárnyaló dallamnak magyaros előadását lehetlenné teszik s így legfőbb okozói annak, hogy a dallam az évek hosszú során sem válhatott a magyar nép közkinésévé. A szerkezetben megnyilvánuló hibát (a szöveg félrímes, a dallam páros rimelésnek felel meg!) az eredeti dallamnak teljes felforgatása nélkül megoldani lehetetlen feladat. S ezt a szerző iránt érzett kegyeleténél fogva sem tűzte ki céljául az átdolgozó. A zenei ritmus és a szöveg összeillőségét igazán szerencsés kézzel, kiváló sikerrel oldotta meg, anélkül, hogy ez által a dallam eredeti szépségéből csak legkevesebbet veszített volna. Valóban hálával tartozunk az átdolgozás nagy körütekintést és szaktudást igénylő munkájáért Farkas Ödönnek, a magyar zenét művészi ihlettel munkáló zenetudósunk. A darabot „Erkel Ferenc magyar zeneműkiadó-szövetkezet“ adta ki Kólozsvárt. Ára 1 korona.

Japáni hazafiság. Hogy milyen óriási mértékben van a japániakban a hazafiság érzése kifejlődve, nagyon megkapó módon nyilvánult meg a napokban, egy Okudo-Saito hosszú idő óta ágyba fekvő beteg volt és Shumphei nevű fogadott fia nagy odaadással ápolta, a mint azt Konfucius tanai parancsolják. Az orosz-japáni háboru kitörésekor azonban a fiut, aki tartalékos katona volt, behívták szolgálattételre. A behívás nagyon megrendítette mindkettőjüket; az apa azonban, látva fogadott fiának lelki küzdelmeit, szigoru hangon intette őt honfiai kötelességeinek teljesítésére. A válás nagyon fájdalmas volt, de megkellett történnie, mert az apa úgy kívánta. A fiú azonban megesküdött, hogy rövid úton kieszközli szabadságolását, hogy öreg apját betegségében gondozhassa. Erre azonban már nem lesz most szüksége, mert a hogy a fiú elhagyta a szülei házat, az öreg Okudo-Saito levélben megírta neki, hogy öngyilkossá lesz. „Én már öreg vagyok, — írja többek közt, — az élet számára én már elvesztem, nem akarom hát, hogy miattam a haza egyik harcosát elveszítse. Maradj a csataterén és bocsásd meg nekem,

hogy így váltam meg életemtől." Az öreg földmives csakugyan öngyilkossá is lett. Japánban a hazafiság ilyen példái éppen nem tartoznak mostanában a ritkaságok közé.

Nők a közigazgatásban. Még a múlt évben történt, hogy Biharvármegye közgyűlése elé egy indítvány került, mely azt ajánlta, hogy a vármegyeházán ezután a nők is kaphassanak előképzettségüknek és tehetségüknek megfelelő hivatalt. Az udvarias közgyűlés gyanútlanul elfogadta az indítványt, aminek az lett a következtetése, hogy hónapról-hónapra nőtt a megyei nő-hivatalnokok száma. A közgyűlési határozat fellebbezés folytán döntés végett a belügyminiszterhez került, aki most jóváhagyta a határozatot azzal az indokolással, hogy a minisztériumi törvények nem intézkednek világosan arra nézve, vajjon a megüresedő hivatalokra csak férfiakat nevezhetnek-e ki, vagy választhatnak meg. Cél-szerűnek tartja azonban a miniszter, hogy egyelőre csak a kisebb tisztviselők karába, vagyis a kezelő- és segéd-személyzet körébe tartozó állásokra alkalmazzanak nőket, a kiknek a kvalifikációja is e idő szerint tulajdonképpen csak ez állásokra minősíti őket. Biharvármegye példáját, mely a nőemancipációnak új nagy diadalmát jelentti, több más törvényhatóság is követni szándékozik s talán nincs már messze az idő, a mikor a közigazgatási pálya az egész vonalon nyitva lesz a nők előtt.

CSARNOK.

Rákóczy sirja.

A Rákóczy sirját
Messze Rodostóban,
Ne zavarja senki!
Jobb neki ott békén,
Hontalan pihenni,
Mint nyugovó álmát
A magyar nemzetnek
Szomorú sorsával
Szomorubbá tenni!

Hadd álmodozzon ott
Szabad föld porában,
Távol honáról,
A magyar libertás
Kivirulásáról . . .
Hadd álmodja meg ott
Szegény magyaroknak
Felszabadulását
A nehéz rabságból!

A Rákóczy sirját
Kinek is lenne most
Idehozni lelke?
Az idegen földről
Még idegenebbre! . . .
— Oh mi dicsőségünk,
Jövendő reményünk:
Rabgöröngy ne hulljon
Alvó tetemedre!

. . . Haza jön, hiszem én,
Magyarok még egyszer
Rákóczy hozzátok,
De nem úgy, de nem úgy,
Ahogy gondoljátok . . .
Mint az Isten lelke,
Az ó nagy, buskodó
Lelke száll majd előbb,
El haza hozzátok!

Az ó nagy, buskodó
Lelke száll előbb majd
Fiaink lelkére,
S teremt új világot
Egy új nemzedékbe!
Az örök szabadság
Igaz Istenének
Nagy, sirva fakadó
Gyönyörűségére!

Látom a jövendőt
Fényes kikelettel,
Alvók ébredését,
Milliók szívében
Egy tűz gerjedését.
Egy hiten, egy párton
Minden magyar embert,
A haza megbántott
Szent becsületéért!

Látom a jövendőt! . . .
Ez a világ lesz majd
Rákóczy világa.
Piros véresó hull
Minden szem porára.
De minden porszeméből
Rózsa terem, rózsa:
A magyar szabadság
Százszorszép szép rózsája!

Majd ha behinthatjuk
Ezzel a virággal
Magyarország földjét,
Vértanúink minden
Vádló sirgöröngyét;
Majd ha egy szabad, nagy
Magyar nép lakozza
A három hegy alját,
A négy folyó völgyét:

Akkor, akkor . . . egyszer,
Pázsitos mezőkön,
Rézdobot veretnek,
Riadót fuvatnak
Az egész nemzetnek;
S fölkel a félholt is
Diadalútjára
Minden kurucok közt
A legáldottabbnak,
A legkedvesebbnak! . . .

Addig az ő sirját
Messze Rodostóban,
Ne zavarja senki!
Jobb neki ott békén,
Hontalan pihenni:
Mint nyugovó álmát
A magyar nemzetnek
Szomorú sorsával
Szomorubbá tenni!

Szabolcska Mihály.

Nem hiába

Nem hiába van két szeme a lánynak,
Két felé néz akármit is csinálnak,
Te is rózsám elfordítád jobb szemed,
Mig engem a balnak tüze melenget.

Mért is néztem kis angyalom szemedbe,
Mért is fogtam puha kezéd kezembe,
Mért hallgattam ajkad édes szavára,
Mikor annak keserűség az ára.

A templomban imádkozni láttalak,
Szentek helyett, ott téged csodáltalak,
Úgy éreztem megnyílt a menny ajtaja,
S te vagy annak egyedüli angyala.

De már látom, hogy mi voltál, mi lettél,
Csalfasággal boldogtalanná tettél,
A nagy isten számosan kéri vételkedet,
Ha nem adtad, mért rontád meg éltemet.

— f.

Gondolj reám!

Gondolj reám szépséges leányka
Gondolj reám édes angyalom
Gondolj reám s az elmúlt szép időkre,
Midőn ölelve tartott két karom.
Emlékszel-e forró szerelmemre?

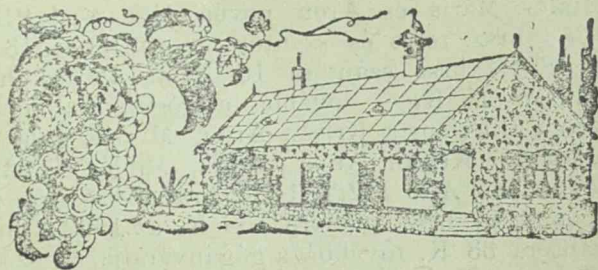
Oh! ha vissza, vissza gondolok,
Egy bús érzés fogja el a lelkem,
S szegény szívem fájón feldobog.

Gondolj reám! mily balga óhajtás!
Hisz rég nem szeretsz esalfa kislány,
S ajkam mégis folyton azt rebegi:
Gondolj reám! Oh! Gondolj reám!

S. L.

Gilyén Kálmán
Felelős szerkesztő: Dr. Gilyén Kálmán.
Kiadó laptulajdonos: Scholtes Albert.

HIRDETÉSEK.

SZŐLŐLUGAST ülessünk minden ház mellé és kertjeinkben, föld- és homoktalajban.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. 23 14—14

**Érmelléki első szőlőültvénytelep
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid**

5 KORONÁÉRT

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült finom enyhe

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jácmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése, vagy utánvétellel küldi: 43 6—52

**SCHEFFER D. SÁNDOR
BUDAPEST, VIII. ker., Bezerédy-utca 3. szám.**

EGY AMERIKAI GYORSFŐZŐ ÉS EGY HÁZTARTÁSI MÉRLEG

ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tuhalmozott raktárból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüst-áruimat** és pedig:

6 drb.	mexikói ezüst asztali kés,
6 "	" " evővillát,
6 "	" " evőkanalat,
12 "	" " kávéskanalat
6 "	kiváló dessertkést,
6 "	" " dessertvillát,
1 "	mexikói ezüst levesmerítő kanalat,
1 "	" " tejmerítőt,
2 "	eleg. szalon asztali gyertyatartót

46 drb. összesen 6 frt 50 krajcár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy **amerikai gyorsfőzőt** és egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű **háztartási mérleget** kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért **25 évi jótállást** vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból: 41 6—52

**SCHEFFER D. SÁNDOR,
BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3. sz.**

Szám. 1653—904. tlkv.

Árverési hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, miszerint az erzsébetvárosi takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak dr. Száva András ügyvéd ügygondnok által képviselt özv. Krisán Iliáné Holdea Anna s ennek gyámsága alatt álló kiskoru Krisán Anna, Miklós, Mária és Áron; továbbá Papp Áron gógánváraljai lakos, végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a végrehajtást, árverést 156 K követelés ennek 1901 évi december 9-től járó 8%-os kamatai 139 K 64 f. eddigi, valamint az ezúttal 35 K 60 fben megállapított árverési kérésű és az ezután felmerülő költségek erejéig az 1881: 60. t.-c. 155 és 156. §-ai értelmében az egyenként az rendszámoként egészben eladandó a gógánváraljai 334 számú tjkvben a kiskoru Krisán Anna, Miklós, Mária és Áron nevében álló A + 918/1, 919/1 hrsz. rétre és szántóra, együttesen 13 K, az 1601/7 hrsz. szántóra 16 K, az 1238/1 hrsz. szántóra 18 K, — továbbá a gógánváraljai 358 számú tjkvben a Krisán Áron, Miklós, valamint a kiskoru Krisán Anna, Mária, Miklós és Áron nevében álló A + 162/2, 163/2 hrsz. belsőségre 410 K, a 608/1 hrsz. szőlőre 138 K, az 1622/2 hrsz. szántóra 33 K, továbbá a gógánváraljai 67 számú tjkvben a Papp Áron nevében álló A + 185, 186 hrsz. belsőségre 994 K, az 582 hrsz. szőlőre 140 K, a 768 hrsz. szántóra 14 K, a 908 hrsz. szántóra 13 K, a 936 hrsz. erdőre 12 K, az 1117, 1118 hrsz. szántókra együttesen 16 K, továbbá a gógánváraljai 180 számú tjkvben 1 rend 1451, 1537 hrsz. alatt foglalt közlegelőből a B. 92 szerint Papp Áront illető 238 □-ól 46390-ed jutalékára 2 K, s végül a gógánváraljai 194 számú tjkvben A + 1 rend 1710, 1714 hrsz. alatt foglalt erdőből a B. 6 és 8 szerint Papp Áront illető 285/855-öd □-ól jutalékra 7 K összesen 2335 K becsértékben az egyenként kített becsáraknak kikiáltási áron való megállapítása mellett elrendelte az árverést és az árverés megtartására határidőül 1904 évi **szeptember hó 19.-én** d. e. 9 óráját Gógánváralja község házában kitűzte az árverési feltételeket pedig a következőleg állapította meg.

1. Az árverés, a 354 sztjkvben C 6 alatt és 358 számú tjkvben C 6 alatt bekebelezett szolgalmi jogot nem érinti, ha azonban a 391 számú tjkvből a szolgalmi jog fenntartásánál elárverezett ingatlanok együttes eladási ára a 803 K 18 f-et és a 358 számú tjkvből az ugyanily fenntartással elárverezett ingatlanok együttes eladására ugyancsak a 803 K 18 f. megneve haladná az esetben az árverés e tjkvben foglalt ingatlanokra hatálytalanná válik s az ingatlanok a szolgalmi jog fenntartása nélkül a kitűzött határnapon újabban elárvereztetnek.

2. Kikiáltási ár a fennebb egyenként kített becsérték, s ha ez meg nem ígértetik, az árverésre kijelölt birtok azon alul is el fog adatni.

3. Árverezni szándékozó köteles az egyes ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy a bánatpénznek a kir. adóhivatalnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni. —

4. Vevő köteles a vételárat két egyenlő részletben és pedig első az árverés napjától számított 15 napra másodikát ugyanazon naptól számított 30 nap alatt minden megvett részlet vételár után az árverés napjától számítandó 5%-os kamatokkal együtt, az 1881: december 6.-án 39485 I. M. szám alatt kelt rendeletben előirt módon az erzsébetvárosi kir. adó- mint bírói letéti hivatalnál lefizetni. — A bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be. —

5. Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napjától követőleg esedékes adókat és az

átruházási illetéket viselni, az épületeket tűzkár ellen biztosítani.

6. Vevő a megvett ingatlanok birtokába az árverés jogerőre emelkedése után lép s annak haszna ez időtől kezdve őt illeti.

7. Vevőnek a vételbizonyítvány, az 1881: 60. t.-c. intézkedése értelmében csak akkor fog kiadatni, ha az árverés napjától 15 nap alatt az idézett t.-c. 187. § intézkedéseinek megfelelő utóajánlat nem tétetett.

8. A tulajdonjognak a vevő javára bekebelezése csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

9. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tette az általa megvett ingatlan az érdekelt felek kérelme következtében az 1881. 60 t.-c. 185 § szerint vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni. Az eként megállapított árverési feltételek ezen telekkönyvi hatóságnál és Gógánváralja községben a községi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Erzsébetváros, 1904 évi május hó 29.-én
A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

50

Graeser, kir. e bíró.

Egy háztartási mérleg

ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét túlhalmozott raktárból világhírű kiválóságukért általánosan kedvelt

MEXIKÓI EZÜST ÁRUIMAT

és pedig:

6 darab mexikó ezüst asztali kés, 6 darab mexikó ezüst evővillát, 6 darab mexikó ezüst evőkanalat, 12 darab mexikó kávéskanalat, 6 darab kiváló desszertkést, 6 darab kiváló desszertvillát, 1 darab mexikó ezüst levesmerítő kanál, 1 darab mexikó ezüst tejmerítő, 1 darab elegáns szalon asztali gyertyatartót

46 darab összesen csak 6 forint 50 krajcár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképen egy szavatosság mellett pontosan működő 12½ kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. — A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségeért 25 évi jótállást vállalok. — Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén, vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

DENKER JÓZSEF közp. forgalmi áruháza Budapest, VII., Hernád-u. 54.

3 frt 40 kr. utánvétellel egy vég szépségű vászon 6 teljes férfi vagy női ingre, 90. cm. széles, kitűnő minőségben, 5 évi jótállással; számos elismerés. — **4 frt 50 kr.** utánvétellel egy elegáns férfi öltönyre, 3 méter divatos szövet, tetszés szerinti színben kapható

DENKER JÓZSEF Budapest, VII., Hernád-u. 54.

5 koronáért

küldök 4½ kiló (kb. 50 drb) kevésbé megsérült finom enyhe pipereszappant, rózsza, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin s gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel küldi

Denker József Budapest, Hernád-u. 54.

Mintákat nem küldök, a nagy forgalom miatt lehetetlen.

10 17—20

DUPLA VILLANY DELEJES**KERESZT**
vagy
CSILLAG

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít felidit jótállás mellett. **köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzugás, nehéz, hallás, epilepsia, (eskor), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél.** Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legteljebb **45 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmisen használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni; meg vagyok győződve, készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona,
idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHEFFER D. SÁNDOR
BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3. szám.

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb likőröket és rumot

hideg úton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani. **Watterich A.** Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. alatt. 25 10—10

Biztos keresetet

nyújtunk minden állású egyénnek sorsjegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint. — Nem részlet-üzlet. — Ajánlatok intézendők: „Sorsjegy letéti bank“-hoz, 14 18—26 Budapest, VIII., József-körút 16.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a
BRASSÓI PORTLAND CEMENT-GYÁR
BRASSÓBAN.
Erzsébetvároson kapható **LANG ISTVÁN** úrnál.